

2020-08-27

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Informationsinsats om åtgärder för minskat utsläpp av ammoniak

Bakgrund

För att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 av den 14 december 2016 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG behöver medlemsstaterna bland annat ta fram nationella luftvårdsprogram. Regeringen beslutade den 28 mars 2019 om ett luftvårdsprogram för Sverige. Av programmet framgår att ammoniakutsläppen i Sverige behöver minska till 2020. Det anges också vilka alternativ som övervägts för att uppfylla åtagandena om utsläppsminskningar.

Jordbruksverkets fick genom ett ändringsbeslut av regleringsbrevet för 2019 ett uppdrag som rör åtgärder för minskat utsläpp av ammoniak. Uppdraget innebär att genom en särskild informationsinsats uppmärksamma jordbrukare på möjligheten att söka ersättning i landsbygdsprogrammet för åtgärder som minskar utsläppen av ammoniak. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 31 augusti 2020, vilket görs med denna skrivelse.

Åtgärder i luftvårdsprogrammet

I luftvårdsprogrammet framgår vilka strategier och åtgärder som övervägs för att uppfylla åtagandena om utsläppsminskning. För ammoniak är prognosen att utsläppen av ammoniak kommer ligga på 50 kiloton 2020, vilket medför att det behövs en minskning med knappt en kiloton för att uppfylla åtagandet för ammoniak till 2020. De åtgärder som övervägts för att minska utsläppen av ammoniak i jordbruket är:

- byt ut bredspridning mot bandspridning,
- bruka ned gödsel inom samma dag och
- tak för urinbehållare.

När det gäller typ av åtgärd har de klassats som frivilliga åtgärder.

Möjlighet att söka ersättningar i landsbygdsprogrammet

I landsbygdsprogrammet kan stöd sökas för investeringar som minskar ammoniakutsläpp inom åtgärd 4.1/5D. För att få ett ökat nyttjande av budget var ett första steg att ge möjlighet åt länsstyrelserna att kunna bevilja mer stöd i de områden där söktrycket var högt. På hösten 2019 skrev Jordbruksverket till de länsstyrelser som inte hade utnyttjat sin budget till 70 procent att de skulle överföra medel till en central pott som sedan kunde avropas av de länsstyrelser som behövde medlen för att bevilja mer stöd. Länsstyrelserna hade även möjlighet via budgetflexibilitet i sin egen budget att överföra medel till insatsområde 4.1/5D från liknande åtgärder. Vid stickprovskontroller som gjordes över budget observerades att stöd hade beviljats i områden där det tidigare hade tagit slut.

Informationsinsatsens genomförande

I samarbete med Greppa Näringen diskuterades hur fler jordbrukare skulle kunna uppmärksammas på möjligheten att söka investeringsstöd. Vi bestämde oss för att göra en informationskampanj som var uppdelad i två delar. För Jordbruksverkets del var det främst investeringsstödet som belystes. Greppa Näringen uppmärksammade också stödet men även andra delar som effektivare utfordring som också leder till minskade utsläpp av ammoniak. Denna åtgärd går inte att få stöd för, men är värd att omnämnas även om den inte omfattas av uppdraget. Det diskuterades vad som kunde ge den största effekten med de medel som Jordbruksverket hade att röra sig med. Det stod mellan att göra korta informationsfilmer alternativt reportage i skriven form. Det landade i att reportage var det alternativ som passade bäst.

Jordbruksverket gick igenom de ärenden om investeringsstöd som hade fått slututbetalning. Bland de stödsökande som fått stöd togs det ut ett antal kriterier, bland annat att de fått rådgivning av Greppa Näringen. På det sättet kunde samma intervju användas men från olika synvinklar. Greppa Näringen anlät en reporter som intervjuade en jordbrukare i Värmland som berättade om livet på gården och de investeringar som hade kunnat göras tack vare investeringsstödet i landsbygdsprogrammet. Artiklarna publicerades i Jordbruksaktuellt och ATL.

I denna skrivelse har generaldirektören Christina Nordin beslutat. Emelie Andreasson har varit föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har också chefsjuristen Anders Swahnberg, Karin Ilhamn, Mirja Hjers, Tjitte de Vries, Michael Engl och Magnus Bång deltagit.

Christina Nordin

Emelie Andreasson

Skrivelsen har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.